

نام و نام خانوادگی:	باسمه تعالی	تاریخ: ۱۴۰۱/۱۰/۲۰
دبیرستان:	اداره آموزش و پرورش ناحیه/شهرستان.....	مدت امتحان: ۷۵ دقیقه
شماره کلاس:	مؤسسه فرهنگی آموزشی امام حسین علیه السلام	ساعت شروع: ۱۲:۳۰
پایه دوازدهم	امتحان فارسی ۴ نیمسال اول (دی ۱۴۰۱)	تعداد صفحه: ۳

دانش آموزان عزیز جواب سؤالات را در پاسخ برگ مربوطه بنویسید

ردیف	الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)	بارم
۱	معنای واژگان مشخص شده را بنویسید. الف) گل های الماس شکفتند و <u>قندیل</u> زیبای پروین سر زد. ب) بخروش چو شوزه شیر <u>ارغند</u>	۰/۵
۲	برای واژه مشخص شده یک برابر معنایی مناسب بنویسید. شفیع مطاع نبی کریم / <u>قسیم</u> جسیم نسیم و سیم	۰/۲۵
۳	معنی واژه «دستور» در بیت زیر با معنی آن در کدام گزینه یکسان است؟ «چه نیکو گفت با جمشید دستور / که با نادان نه شیون باد و نه سور» الف) به دستور فرمود تا ساربان / هیون (شتر قوی هیکل) آرد از دشت صد کاروان ب) گر ایدونک دستور باشد کنون / بگوید سخن پیش تو رهنمون ج) تن ز جان و جان ز تن مستور نیست / لیک کس را دید جان دستور نیست د) بر مصطفی بهر رخصت دويد / ازو خواست دستوری اما ندید	۰/۲۵
۴	شکل درست واژه ها را از داخل پرانتز انتخاب کنید. الف) مومن خدا ما که باشیم که شما را سرکار (بگزاریم - بگذاریم) ب) منت خدای را عز و جل که طاعتش موجب (غربت - قربت) است و به شکراندرش مزید نعمت	۰/۵
۵	واژه هایی که از نظر املا نادرست هستند، بیابید و شکل درست آن ها را بنویسید. الف) باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خان نعمت بی دریغش همه جا کشیده. ب) پیرمرد از داخل کاذبه روی میز، یک پاکت کهنه را برداشت و حواله مخارج قریب شش ماه من را نوشت. پ) دیوارهای کهن روم که هنوز تاق ضربی دروازه های آن باقی است حکایت از روزگاران گذشته دارد. ت) اما چون حق تعالی بنده ای را گزید و مستقرغ خود گردانید حاجت او را بر آورده می کند. ث) پس از عزیمت رضا شاه همه تبعیدی ها به ایل و عشیره بازگشتند و زنده گی را از سر گرفتند.	۱/۲۵
۶	در کدام گزینه خلط املایی دیده می شود؟ الف) گفت تا داروغه را گویم در مسجد بخواب / گفت مسجد خوابگاه مردم بدکار نیست ب) سینه خواهم شرحه شرحه از فراق / تا بگویم شرح درد اشتیاق ج) مرا آن لحظه که تو را به درگاه حق، تجلی و قرب باشد، یاد کن د) توقف ما در عمان و آتن بیش از نیم ساعت طول نکشید و در این دو شهر یک سرپری زدیم.	۰/۲۵
۷	نقش دستوری واژه های مشخص شده را بنویسید. عشق او را <u>چنان</u> گرداند که <u>همه جهان</u> آتش بیند، چون به آتش رسد خود را بر میان زند گفت: آگه نیستی کز سر درافتاد <u>کلاه</u> / گفت: در سر عقل باید <u>بی کلاهی</u> عار نیست	۱

۱	<p>با توجه به بیت های زیر به سوالات پاسخ دهید:</p> <p>تا چشم بشر نیندت روی / <u>بنهفته</u> به ابر چهر دل بند</p> <p>ای مشت زمین بر آسمان <u>شو</u> / بر وی بنواز ضربتی چند</p> <p>گر آتش دل نهفته داری سوزد جانت به جانت سوگند</p> <p>الف) در بیت اول زمان فعل مشخص شده را بنویسید.</p> <p>ب) « شو » در بیت دوم اسنادی است یا غیر اسنادی؟</p> <p>پ) در بیت سوم حذف به قرینه لفظی است یا معنوی؟</p> <p>ت) بیت دوم چند جمله دارد؟</p>	۸
۰/۵	<p>در عبارت زیر یک وابسته و ابسته بیابید، آن را مشخص کنید و نوع آن را بنویسید.</p> <p>ناچار می بایست ده فرسخ راه را پیموده و به سیرجان بروم.</p>	۹
۰/۵	<p>در همه گزینه ها به جز جمله ای با الگوی « نهاد + مفعول + مسند + فعل » دیده می شود.</p> <p>الف) در عشق قدم نهادن کسی را مسلم شود که خود را ایثار عشق کند.</p> <p>ب) برخی عاشق را دیوانه می پندارند.</p> <p>ج) عشق هر کسی را به خود راه ندهد.</p> <p>د) محبت چون به غایت رسد آن را عشق خوانند.</p>	۱۰
۰/۵	<p>برای گروه اسمی « هوای نسبتا پاک » نمودار بکشید و نوع وابسته وابسته را بنویسید.</p>	۱۱
۰/۵	<p>در بیت زیر چند ترکیب وصفی و چند ترکیب اضافی دیده می شود؟</p> <p>بفکن ز پی این اساس تزویر / بگسل ز هم این نژاد و پیوند</p>	۱۲
	<p>(ب) قلمرو ادبی (۵ نمره)</p>	
۱	<p>در هریک از عبارات های زیر آرایه های جناس ، حسن تعلیل ، مجاز و اسلوب معادله را مشخص کنید.</p> <p><u>در هر بیت یک آرایه</u></p> <p>الف) باراه آهن به بروکسل، پایتخت بلژیک رفتیم.</p> <p>ب) محرم این هوش جز بی هوش نیست / مر زبان را مشتری جز گوش نیست</p> <p>پ) تا چشم بشر نیندت روی / بنهفته به ابر چهر دل بند</p> <p>ت) آتش است این بانگ نای و نیست باد / هر که این آتش ندارد، نیست باد</p>	۱۳
۰/۵	<p>مفهوم نمادین هریک از واژه های مشخص شده چیست؟</p> <p>ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز / کان سوخته را جان شد و آواز نیامد</p>	۱۴
۰/۵	<p>مفهوم کنایی عبارت مشخص شده را بنویسید.</p> <p>مادر چشم به راه توست، آب خوش از گلویش پایین نمی رود.</p>	۱۵
۰/۵	<p>در باره تلمیح به کار رفته در بیت زیر توضیح دهید.</p> <p>با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت</p>	۱۶
۰/۵	<p>با توجه به عبارت زیر به سوالات پاسخ دهید.</p> <p>باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده</p> <p>فراش بادصبا را گفته تا فرش زمردین بگترد .</p> <p>الف) آرایه مشترک دو عبارت را بنویسید.</p> <p>ب) « فرش زمردین » بیانگر چه آرایه ای است؟</p>	۱۷

۱	مصراع های خالی را پر کنید . الف) / بالله کز آفتاب فلک خوبتر شوی ب) وین نغمه محبت بعد از من و تو ماند /	۱۸
۰/۵	نام نویسنده آثار زیر را بنویسید. الف) فیه مافیه ب) مثل درخت در شب باران	۱۹
۰/۵	هریک از آثار « کویر » و « فی حقیقه العشق » با کدام یک از توضیحات زیر متناسب است؟ الف) اثری عرفانی از شهاب الدین سهروردی ب) اثری از دکتر علی شریعتی	۲۰
پ) قلمرو فکری (۸ نمره)		
۰/۷۵	معنی هر یک از عبارات های زیر را به زبان ساده بنویسید . الف) هر کسی از ظن خود شد یار من / از درون من نجست اسرار من ب) گفت از بهر غرامت جامه ات بیرون کنم / گفت پوشیده است جز نقشی ز بود و تار نیست پ) شو منفجر ای دل زمانه / وان آتش خود نهفته میسند ت) حیات از عشق می شناس و ممات بی عشق می یاب ث) درختان را به خلعت نوروزی قبای سبز ورق دربر گرفته ج) آن باغ پر از گل های رنگین و معطرشعر و خیال و الهام در سموم سرد این عقل بی درد و بی دل پژمرد	۲۱
۰/۵	مفهوم مشترک ابیات زیر را بنویسید. الف) جامه ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن / بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است ب) فرخی ز جان و دل می کند در این محفل / دل نثار استقلال، جان فدای آزادی	۲۲
۱	مقصود « مولانا » در « نی نامه » از « فی » و « نیستان » چیست؟	۲۳
۰/۵	عبارت « در عشق قدم نهادن کسی را مسلم شود که با خود نباشد و ترک خود بکند و خود را اینثار عشق کند » با کدام عبارت ارتباط معنایی دارد؟ الف) بی عشق زیستن را جز نیستی، چه نام است؟ / یعنی اگر نباشی کار دلم تمام است ب) من که هر آنچه داشتم اول ره گذاشتم / حال برای چون تویی اگر که لایقم بگو؟	۲۴
۱	هر کدام از بیت های زیر بر چه مفهومی تاکید دارند؟ الف) هر که جز ماهی ز آبش سیر شد / هر که بی روزی است روزش دیر شد ب) آیین طریق از نفس پیر مغان یافت / آن خضر که فرخنده پی اش نام نهادند	۲۵
۱	با توجه به بیت داده شده به سوالات پاسخ دهید: گفت: « دیناری بده پنهان و خود را وارهان » / گفت: « کار شرع کار درهم و دینار نیست » الف) بیت به کدام پدیده اجتماعی اشاره دارد؟ ب) مفهوم مصراع دوم چیست؟	۲۶

پاسخنامه درس : فارسی ۳		موسسه فرهنگی آموزشی امام حسین علیه السلام دی ماه ۱۴۰۱		پاسخنامه همکاران گرامی، جهت سهولت در تصحیح	
ردیف	الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)				
۱	الف) چراغ، چهل چراغ	ب) خشمگین و قهرآلود			
۲	صاحب جمال	۰/۲۵	۳	گزینه: الف	
۴	الف) بگذاریم	ب) قربت			
۵	الف) خوان	ب) کازیه	پ) طاق	ت) مستغرق	ث) زندگی
۶	گزینه: د	۰/۲۵	۷	مسند، مفعول، مضاف الیه، نهاد	
۸	الف) ماضی نقلی	ب) غیراسنادی	پ) معنوی	ت) ۳ جمله	
۹	وابسته وابسته: فرسخ		نوع وابسته وابسته: ممیز	۰/۵	۱۰
۱۱	نمودار: هوای نسبتاً پاک	از نسبتاً به پاک از وسط پیکان به هوا		نوع وابسته وابسته: قید صفت	
۱۲	ترکیب وصفی: سه (۳)	ترکیب اضافی: یک (۱)			
ب) قلمرو ادبی (۵ نمره)					
۱۳	الف) راه آهن: مجاز	ب) اسلوب معادله	پ) حسن تعلیل	ت) جناس	
۱۴	مرغ سحر: عاشق دروغین	پروانه: عاشق راستین و حقیقی			
۱۵	بسیار ناراحت است یا هر معادل معنایی دیگر				
۱۶	جمشید پادشاه پیشدادی و جام جم او (نظر همکار گرامی)				
۱۷	الف) تشبیه	ب) استعاره			
۱۸	الف) گر نور عشق حق به دل و جان او فتد	ب) تا در زمانه باقی است آواز باد و باران			
۱۹	الف) مولوی	ب) محمدرضا شفیعی کدکنی یا م. سرشک			
۲۰	الف) فی الحقیقه العشق	ب) کویر			
پ) قلمرو فکری (۸ نمره)					
۲۱	نظر همکاران گرامی		۲۲	جان فشانی برای وطن یا هر مفهوم مشابه دیگر	
۲۳	نی: مولانا یا هر عارف دیگر	نیستان: عالم ملکوت		انمره	۲۴
۲۵	الف) اشتیاق پایان ناپذیر عاشق	ب) اهمیت رهبر و راهنما			
۲۶	الف) رشوه خواری	ب) نظر همکار گرامی			

موفق باشید	جمع بارم	۲۰
------------	----------	----